

Alkoholismus

Barbora Čiklová
363324

Co je to alkoholismus?

- závažný zdravotní i celospolečenský problém
- „problémy způsobené alkoholem“ (WHO)
- kontinuální pití nebo periodická konzumace alkoholu
- nekontrolované pití, intoxikace (předávkování), problémy v životě

Prevence v rodině

- Získat důvěru dítěte a umět mu naslouchat
- Umět s dítětem o návykových látkách hovořit
- Předcházet nudě
- Pomáhat dítěti přijmout hodnoty, které mu usnadní návykové látky odmítat
- Vytvořit zdravá rodinná pravidla
- Pomoci dítěti bránit se nevhodné společnosti
- Posílit sebevědomí dítěte
- Spolupracovat s dalšími dospělými

Stadia působení alkoholu

- **excitační** – euforie, sebejistota, hovornost, otevřenost, ztráta sebekontroly
- **hypnotické** – pod 2 ‰ alkoholu v krvi, útlum CNS
- **narkotické** – nad 2 ‰ alkoholu v krvi, hluboké bezvědomí, snížení krevního tlaku, teploty a glykémie
- **asfyktické** – až úmrtí kvůli selhání dýchání a krevního oběhu

Smrteľná dávka

- 4 ‰ alkoholu v krvi bývají smrteľné
- Někteří lidé měli až 8 ‰ a nezemřeli
- Smrteľná dávka nelze určit – záleží na toleranci člověka k této droze

Co je a co není závislost na alkoholu

- Diagnóza by se měla stanovit až ve chvíli, kdy během jednoho roku došlo ke třem nebo více jevům z následujících:
  - silná touha nebo pocit puzení (tzv. craving) k užití alkoholu
  - potíže se sebeovládáním při užívání alkoholu
  - tělesný odvykací stav
  - zvyšování tolerance k alkoholu
  - pokračování v užívání alkoholu i přes zjevné problémy

CAGE

- k časně diagnóze problémů působených alkoholem lze využít různé dotazníky
- nejjednodušším osvědčeným dotazníkem tohoto typu je tzv. CAGE sestávající ze čtyř otázek (CAGE je odvozeno z anglických slov Cut, Annoyed, Guilt a Eye opener)

CAGE

1. Měli jste někdy pocit, že byste měli pití omezit?
2. Vadilo vám, že lidé vaše pití kritizovali?
3. Měli jste někdy kvůli pití pocity viny?
4. Stalo se vám někdy, že jste se hned po ránu napili, abyste se uklidnili nebo zbavili kocoviny?

3 nebo 4 kladné odpovědi
znamenají s velkou mírou
pravděpodobnosti závislost na
alkoholu, 2 kladné odpovědi
podezření na ni a i jedna kladná
odpověď je důvodem
k důkladnějšímu vyšetření

Vznik závislosti na alkoholu

- probíhá ve 4 stadiích:
  - počáteční stadium – příležitostné pití, úleva, zlepšení nálady, euforie, zvyšování tolerance k alkoholu
  - varovné stadium – potřeba pití, zvyšování dávek, opilost
  - rozhodné stadium – vznik závislosti, ztráta sebekontroly, „okna“
  - konečné (terminální) stadium – závislost, úpadek osobnosti

Jellinkova typologie

- rozlišuje 5 typů závislosti na alkoholu:
  - **typ alfa** – alkohol jako sebemedikace, pití o samotě
  - **typ beta** – příležitostní požívání alkoholu, tělesné poškození
  - **typ gama** – anglosaský typ, preference piva a destilátů
  - **typ delta** – románský typ, preference vína
  - **typ epsilon** – epizodické zneužívání alkoholu, nadměrná konzumace střídaná abstinencí

Důsledky závislosti na alkoholu

- poškození trávicí soustavy – obtížné polykání – dysfagie, průjmy, záněty žaludku, jícnové varixy, poškození jater, zejména jejich fibrotizace až jaterní cirhóza
- vyšší riziko onkologického onemocnění – zejm. karcinom jater, jícnu, žaludku a tenkého střeva; u pijáků piva – vyšší výskyt karcinomu konečníku
- poškození endokrinního systému – především slinivky břišní → možný vznik cukrovky
- deficity vitaminů
- poruchy krve tvorby
- muži – poruchy sexuálních funkcí, impotence
- ženy – těhotenství – poškození plodu (růstová retardace, postižení CNS, deformace na obličeji)
- vysoký krevní tlak

Alkoholické a toxické psychózy

- **Delirium tremens** – jedna z nejzávažnějších psychóz; pokud pacient zemře, umírá nejčastěji na rozvrat minerálního a vodního hospodářství
- **Alkoholická halucinóza a alkoholická paranoidní psychóza** – největším rizikem bývá jednání pod vlivem psychotických příznaků
- **Alkoholová epilepsie** – život ohrožující komplikace, intenzivní spolupráce s neurologem
- **Alkoholická demence a Korsakovova psychóza** (vymizelá pamětní vštíplivost)

Protialkoholické léčení

- detoxifikace – smyslem je zbavit organismus návykové látky a pomoci pacientovi překonat možné odvykací příznaky (s nebo bez použití léků)
- odvykací kúra v ústavním zařízení
- přísný denní režim

Zdroje

- <http://www.ordinace.cz/clanek/alkoholism-us-zavislost-ktera-nici-cloveka-i-jeho-rodinu/>
- <http://nemoci.vitalion.cz/alkoholismus/>
- NEŠPOR, Karel a Ladislav CSÉMY. *Léčba a prevence závislostí: Příručka pro praxi*. Praha: Psychiatrické centrum, 1996. ISBN 80-85121-52-2.